

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Dorota Szczerbiak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Józefa Gemry,
w sprawie W. M.

skazanego z art. 148 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 23 maja 2019 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego - na
niekorzyść

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt II AKa [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego w O.

z dnia 21 grudnia 2016 r., sygn. akt II K [...],

1. oddala kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz radcy prawnego P. J.,
Kancelaria Prawna w W., kwotę 738 zł (słownie: siedemset
trzydzieści osiem złotych), w tym 23 % VAT, za obronę z urzędu
W. M. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w O., wyrokiem z dnia 21 grudnia 2016 r., sygn. akt II K [...], uznał W. J. M. za winnego popełnienia czynu wyczerpującego dyspozycję art. 148 § 1 k.k. i za ten czyn skazał go na karę 15 lat pozbawienia wolności oraz czynu wyczerpującego dyspozycję art. 262 § 1 k.k. i za ten czyn skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w O. połączył orzeczone wobec W. J. M. jednostkowe kary pozbawienia wolności i orzekł wobec niego karę łączną 15 lat pozbawienia wolności.

Po rozpoznaniu kasacji obrońcy i prokuratora Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt II AKa [...], utrzymał w mocy wyrok Sądu I instancji.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację w trybie art. 521 § 1 k.p.k. wniósł Prokurator Generalny - Minister Sprawiedliwości zarzucając mu rażącą niewspółmierność kary łącznej w rozmiarze 15 lat pozbawienia wolności, orzeczonej wobec W. J. M. za przypisaną mu zbrodnię zabójstwa z art. 148 § 1 k.k. oraz przestępstwo zbezczeszczenia zwłok z art. 262 § 1 k.k., zamiast orzeczenia jej w rozmiarze 25 lat pozbawienia wolności.

Podnosząc ten zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna. Sąd Najwyższy rozpoznając kasację na rozprawie, pomimo wyraźnej treści art. 535 § 3 k.p.k., mając na względzie także słuszny interes społeczny, uznał za zasadne sporządzenie pisemnego uzasadnienia wydanego rozstrzygnięcia.

Przypomnieć należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym stronom od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie. Równocześnie ustawodawca ograniczył (art. 523 § 1 k.p.k.) jej podstawy tylko do uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa, jeżeli mogło ono mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. W przypadku kasacji pochodzącej od Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego w sprawach o zbrodni dopuścił ją także w zakresie

zarzutu niewspółmierności kary (art. 523 § 1a k.p.k.). Podstawy kasacyjne mają zatem charakter w pełni autonomiczny, zaś postępowanie kasacyjne prowadzi tylko do oceny kasacji w aspekcie rażącego naruszenia przepisów prawa, dokonanego przez sąd odwoławczy, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, nie zaś do merytorycznego rozpoznania sprawy, w której kasacja została wniesiona (zob. postanowienie SN z 25 lutego 2014 r., IV KK6/14). Sąd Najwyższy przy jej rozpatrywaniu związany jest granicami kasacji i sformułowanymi w niej zarzutami, a zatem pomijając wystąpienie przesłanek z art. 439 § 1 k.p.k., art. 435 k.p.k. i art. 455 k.p.k. nie jest władny dokonywać kontroli poza granicami wyznaczonymi samą kasacją.

Powyższe ograniczenia odniesione do wniesionej w niniejszej sprawie kasacji prowadzą do uznania jej za oczywiście bezzasadną. Przesądza o tym podniesiony w kasacji zarzut rażącej niewspółmierności kary łącznej wymierzonej W. J. M.. Tak sformułowany przez skarżącego zarzut oraz kierunek wniesionej na niekorzyść kasacji, a przede wszystkim zakres zaskarżenia obejmujący karę łączną, określa z mocy art. 434 § 1 w zw. z art. 518 k.p.k. zakres kognicji Sądu Najwyższego w zakresie rozpoznania niniejszej kasacji (wobec równoczesnego braku wystąpienia przesłanek z art. 439 § 1 pkt. 1 – 8 k.p.k.). Skarżący kwestionuje w niej – na co wskazuje wprost w treści zarzutu - wymiar kary łącznej, orzeczonej wobec oskarżonego, który popełnił dwa przestępstwa: jedno z art. 148 § 1 k.k. i drugie z art. 262 § 1 k.k. Przypomnieć należy, że Sąd Okręgowy w O. wymierzył za pierwsze z nich karę jednostkową 15 lat pozbawienia wolności, za drugie zaś 2 lata pozbawienia wolności. Następnie na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. Sąd wymierzył oskarżonemu karę łączną 15 lat pozbawienia wolności. Należy podkreślić, że działał w tym zakresie w oparciu o przepis art. 86 § 1 k.k., zgodnie z którym sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak w przypadku kar izolacyjnych 20 lat pozbawienia wolności. Nie budzi wątpliwości, że maksymalną możliwą do wymierzenia karą łączną w niniejszej sprawie była więc kara 17 lat pozbawienia wolności, a orzeczona kara łączna wyniosła 15 lat. Jeśli zatem, jak trafnie wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, kara rażąco niewspółmierna to kara bezspornie, niewątpliwie

nieadekwatna, rażąco odbiegająca od kary wymierzonej (por. postanowienie SN z 30 marca 2017 r., III KK 395/16), to nie sposób uznać by kara łączna w wymiarze 15 lat była karą rażąco odbiegającą od kary maksymalnej, jaka mogła być w tej sprawie orzeczona tytułem kary łącznej, tj. 17 lat. Oczywiście bezzasadny jest w konsekwencji zarzut rażącej niewspółmierności tej kary łącznej obejmującej dwa skazania jednostkowe z art. 148 § 1 k.k. i art. 262 § 1 k.k.

Podniesione przez skarżącego w uzasadnieniu kasacji argumenty na poparcie trafności zarzutu wskazywały na okoliczności obciążające występujące w tej sprawie, w tym stopień społecznej szkodliwości czynu, brutalne i podjęte bez ustalonego motywu działanie z zamiarem bezpośrednim, pod wpływem alkoholu, rozmiar wyrządzonej szkody, sposób zachowania po zabójstwie zmierzający do poniżenia i degradacji ofiary. Zdaniem skarżącego, przeważają one w sposób oczywisty nad okolicznościami łagodzącymi, tj. dotychczasową niekaralnością, przypadkowym charakterem czynu, wyrażonym czynnym żalem, oceną że sprawca nie jest osobą zdemoralizowaną, a tym samym uzasadniają zarzut rażącej niewspółmierności. Nie sposób jednak nie zauważyć, że okoliczności te i argumenty nie odnoszą się do sformułowanego w kasacji zarzutu rażącej niewspółmierności kary łącznej, lecz związane są z wymiarem pierwszej z kar jednostkowych wymierzonych sprawcy i połączonych karą łączną. Tymczasem wiążący Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie zarzut kasacyjny nie dotyczy rażącej niewspółmierności kary za czyn z art. 148 § 1 k.k., tj. dokonane przez skazanego zabójstwo, lecz kary łącznej orzeczonej za oba czyny łącznie. Brak jest w szczególności w treści zarzutów kasacji powiązania zarzutu rażącej niewspółmierności kary łącznej z podniesieniem zarzutu rażącej niewspółmierności kar jednostkowych. Tylko tak postawiony zarzut pozwoliłby Sądowi Najwyższemu na dokonanie oceny co do tego, czy wymierzona w niniejszej sprawie kara jednostkowa 15 lat za czyn z art. 148 § 1 k.k. jest karą rażąco niewspółmierną. Jeśli nadto weźmiemy pod uwagę, że wniesiona kasacją jest kasacją na niekorzyść skazanego, a z tym kierunkiem zaskarżenia wiąże się zakaz rozszerzającej interpretacji zarzutów na niekorzyść oskarżonego, zaś Sąd Najwyższy nie dostrzega jednocześnie wystąpienia przesłanek z art. 439 § 1 k.p.k., to powyższe przesądza o oczywistej bezzasadności tak sformułowanej kasacji.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.